

Žádná z knih o V+A se neodehrává o Vánocích. V jediné „zimní“, tedy Zamrzlé lodi kapitána Flinta, jsou o nich jen zmínky. Například kapesní nůž s pilníkem, který dostala jako vánoční dárek Nancy. Snad tedy nebude bez zajímavosti, když se trochu zastavíme u britských vánočních zvyklostí.

Stejně jako u nás jsou i ve Velké Británii Vánoce nemyslitelné bez vánočního stroměčku. Samozřejmě patřičně ozdobeného. Zajímavé je, že Angličané stromek nejen zdobí – decorate, ale také oblékají – dress.

Do Velké Británie přišla tradice vánočních stromků (stejně jako k nám) z Německa. Zavedl ji tam manžel královny Viktorie, princ Albert. (Svatba byla 10. února 1840).

V roce 1848 vznikl obraz královské rodiny u vánočního stromku na zámku Windsor.

Černobílá kresba se stejným námětem vyšla v témže roce v novinách Illustrated London News a vánoční stromek tak, vzhledem k popularitě královské rodiny, zahájil vítězné tažení do britských domácností.

Nejprve se vánoční stromky objevovaly v rodinách vyšších a středních vrstev, ale postupně jejich popularita rostla. Původní ozdoby v běžných domácnostech byly poměrně skromné. Populární byly malé krabičky zabalené do barevných papírů a převázané stužkou, která sloužila i k zavěšení. Před léty jsme zažili pád vánočního stromku, který způsobil drastickou redukci našich zásob skleněných ozdob. Ekonomická cesta k zajištění následujících Vánoc, vedla právě tímto směrem. Nasbírané krabičky od zápalek zabalené v barevných staniolech a převázané úzkými stužkami udělaly na stromečku parádu, kterou obdivovaly i návštěvy. Už si ani nepamatuji, jestli jsme si udělali fotku tohoto stromečku. Pokud ano, bylo to ještě v „celuloidovém“ období a ke zpracování několika krabic negativů jsem se zatím nedostal.

Jako další finančně nenáročné ozdoby se dají používat skořápky vlašských ořechů a šišky. Opět jde o „klasiku“ a je jen na vás, jestli zvolíte přírodní vzhled nebo nátěr zlatou či stříbrnou barvou. V současných podmínkách je asi nejsnazší cestou použít barvy ve spreji.

Tak tím jsme se stručně zmínili o tradicích, které sice nejsou staré tisíce let, ale „jenom“ nějakých zhruba 170 let. Kupodivu ovšem vznikají i tradice nové. V souvislosti s posledním měsícem roku je to akce „Den oblékání stromů“. Připadá na první prosincový víkend¹. Iniciátorem

¹ Letos to na ten první víkend nestihnem, ale není důvod si své soukromé oblékání stromů posunout na jiný prosincový víkend.

akce byla společnost Common Ground v roce 1990. Měla by být projevem lásky ke stromům, ale také příležitost k setkávání při oslavě listnatých přátel a k zamyšlení nad sociální a kulturní historií v níž stromy hrály významnou roli. Stromy odedávna poskytovaly lidem materiál na výrobu nástrojů, stavbu obydlí a další potřeby. Mnohé stromy mají plody, které jsou hodnotnou potravou.

Přivazování proužků látky nebo příze ke stromu je univerzální a nadčasové. Keltové přivazovali ke stromu "cloutie" - látku namočenou ve vodě ze svaté studny. Na opačném konci světa v Japonsku je zvykem zdobit stromy proužky bílého papíru neboli tanzaku s přáními a básněmi. Takže nový zvyk má historické předchůdce v různých koutech světa. Někde se s oslavou pojí i sázení stromů. Idea sice užitečná, ale začátek prosince (minimálně v našich končinách) pro to vhodný není. Takže asi spíš nějaké ty stužky či papírky. Nic by se ovšem nemělo přehánět. Fotky některých vyzdobených lesů mi připomínají spíše skládku jak vidíte na obrázku na další stránce. Je zajímavé, že iniciátoři těchto duchovně založených akcí se nad tím nezamýšlejí. Já osobně bych doporučoval vybrat si k oblékání jen jeden stromek a po uplynutí nějakého času výzdobu uklidit.

Je tu ovšem ještě jedna možnost. Stromek „obléknout“ tak, aby se o úklid postarali ptáci a lesní zvěř. Vánoční stromek pro zvířátka a ptáčky připravuje už dnes poměrně dost lidí, takže když to uděláte začátkem prosince, ničemu to nevadí. No a pokud do Štědrého večera výzdoba zmizí, nic vám nebrání zavěsit na stromek „druhý chod“. Jen bych raději připomněl, že zavěšovat jablíčka a jiné ptačí a zvířecí dobroty je třeba tak, aby si hosté nemohli ublížit. Takže žádné háčky nebo

drátky! Ideální na přivazování je přírodní lýko a některé dobroty je skoro lepší uložit pod stromeček než je věšet.

Hezky na stromku vypadají listy vystřihané z papíru a nabarvené. Jejich výroba je dobrá zábava i pro hodně malé dobrodruhy. Na obrázku máte inspiraci.

čfk